

Bya-PM Byaträff: Snårestad

Datum och plats:

3 oktober 2024, 17.00-19.00 Snårestad byahus

Deltagare Ystads kommun:

Sofia Öreberg – förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Emilia Löfgren – teknisk chef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Pernilla Theselius – stadsarkitekt och avdelningschef
Stadsbyggnadsavdelningen
Lolita Persson – Kultur- och fritidschef
Moa Larsson – förvaltningskoordinator, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Paula Nilsson (M) – ordförande Kommunstyrelsen
Kevin Rasmussen (S) – 2:e vice ordförande Kommunstyrelsen
Håkan Damm (KD) – ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
Göran Björk (SD) – 1:e vice ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
Sverker Meyer (M) – ordförande Kultur- och fritidsnämnden

Om byaträffen i Snårestad

Ystads kommun tillgängliggör varje år sex tillfällen för byalag eller andra föreningar på landsbygden för att diskutera platsspecifika frågor eller idéer. Inspel från byaträffarna utgör ett underlag för kommunens satsningar och riktade investeringar för landsbygdsutveckling.

Snårestad är en landsbygdsort med ett aktivt byalag där en stor andel av byborna är medlemmar. Byalaget äger ett byahus där flera av byalagets aktiviteter äger rum.

Inför träffen har byalaget samlat ihop frågor från byn och även kommunicerat frågorna i byalagets byablad. Byalaget har utsett fem representanter från byalaget att föra byns talan på byaträffen.

Detta är den första gången det genomförs en byaträff i Snårestad. Senast kommunen genomförde dialog i Snårestad var 2018 då i formen av ”byavandring”.

Byahuset är i behov av investeringar och underhåll - hur kan kommunen kan stötta?

Byahuset tas omhand med hjälp av ideella krafter men det finns stora behov av både investeringar och underhåll. Behoven rör bland annat värmesystem, fönster och tak. För att inte överbelasta värmesystemen, och för att hålla nere kostnaderna, stängs huset ner vintertid. Det innebär att många aktiviteter behöver pausas under vinterhalvåret. Byalaget undrar vilket stöd man kan förvänta sig från kommunen, då många bidrag kräver samfinansiering. Idag får byalaget driftsbidrag från kommunen.

- Utöver driftsbidraget kan man ansöka om ett investeringsbidrag hos kultur- och fritidsförvaltningen. Åtgärder som bidrar till energilösningar prioriteras, och därför skulle det kunna vara ett aktuellt bidrag för byalaget att ansöka om.
- Boverket delar också ut bidrag för samlingslokaler, kommunen behöver då gå in med 30 % för att bidrag ska beviljas. Kultur- och fritidsförvaltningen välkomnar fortsatta diskussioner för att hitta vägar framåt och hjälper gärna till med ansökan.
- Kultur- och fritidsförvaltningen erbjuder en LSS-pool som kan hjälpa vissa föreningar med enklare uppgifter. Det är möjligt att de skulle kunna vara behjälpliga i detta fall.
- Samhällsbyggnadsbidraget kan sökas för åtgärder upp till 40 000 som bidrar till trivselhöjande åtgärder. Samhällsbyggnadsförvaltningen välkomnar fortsatt dialog om vilka åtgärder som skulle kunna sökas inom ramen för bidraget.
- Landsbygdsbidraget kan sökas för att genomföra evenemang på landsbygden.
- Utöver kommunala stöd uppmuntras byalaget att söka medel hos allmänna arvsfonden, där projekt som bidrar till energilösningar ofta prioriteras. En sådan ansökan är byalaget redan i gång med. Andra byalag har också fått medel från bidrag från Sparbanken syds stiftelse.

Samutnyttjande av byahuset

Redan idag använder flera föreningar huset men byalaget ser att det skulle kunna samutnyttjas ännu mer av både föreningar och företag och undrar hur kommunen kan stötta och verka för denna utveckling.

- Kultur- och fritidsförvaltningen tar med sig frågan om hur man kan stötta utvecklingen och verka för att öka samutnyttjandet av lokalerna. Idéen med samutnyttjande går i linje med kommunens nya anläggningsplan.

Hastigheter genom byn

Hastighetsbegränsningen genom byn är 40 km/h, men det är väldigt få bilister som håller begränsningen. Byalaget är medvetna om att vägen är Trafikverkets, men undrar vilka möjligheter det finns att arbeta tillsammans för att få ner hastigheterna, går det till exempel att lobba för elektroniska hastighetsskyltar?

- Trafikverket är försiktiga med typen av åtgärder såsom elektroniska hastighetsskyltar. Kommunen har inte heller rätt att sätta upp egna skyltar eller genomföra andra åtgärder på Trafikverkets väg.
- Kommunen har löpande möten med Trafikverket och tar då med alla inspel från byalagen och allmänhet. Trafikverket hänvisar dock ofta till att trafikmätningarna inte visar på behovet av åtgärder. Åtgärderna prioriteras också i förhållande till andra objekt och de vill ha en likartad hantering i hela landet, vilket ofta gör att det blir lite fyrkantigt.

Byalaget påpekar att det ofta är kommunens egna bilar som kör för fort.

- Kommunen svarar att det självklart inte är acceptabelt att kommunens bilar kör för fort och kommer påtala detta för ansvariga.

Finns det möjlighet att Trafikverket skulle kunna ta över enskilda väger?

- Det inte är sannolikt, de vill snarare släppa ansvaret. Fördelen med att Trafikverket inte är väghållare är att de enskilda väghållarna kan sätta upp farthinder på vägen om man ser behov av det.

Belysning på Snårestads bygata

Idag saknas det belysning på en del av Snårestads bygata. Byalaget påpekar att detta är en trygghetsfråga som drabbar alla, men främst barn och äldre.

- Det är Trafikverket som är väghållare för Snårestads bygata och som kan besluta om belysning på gatan. Kommunen kommer lyfta frågan till Trafikverket, men tyvärr är erfarenheten att de snarare tar ner belysning än sätter upp ny.
- Ska kommunen eller annan aktör sätta upp belysning inom Trafikverkets vägområde behöver det vara enligt Trafikverkets riktlinjer, vilket innebär att det blir väldigt dyrt. Det är dock möjligt för en markägare att välja att sätta upp belysning utanför vägområdet.

Avsaknad av kollektivtrafik

Den busslinje som tidigare funnits till Snårestad har dragits in vilket innebär att byn nu är utan kollektivtrafik, vilket drabbar barn och äldre. Det begränsar även möjligheten för Snårestad och Svarte att kopplas ihop mer och att samutnyttja det utbud som finns i de respektive orterna.

Ystads kommun

- Kommunen lyfter hela tiden frågan om kollektivtrafik på landsbygden gentemot Skånetrafiken, senast i yttrandet över nytt trafikförsörjningsprogram.
- Nu prövar Skånetrafiken konceptet Skåneflex i Svalöv samt Tomelilla-Sjöbo kommuner. Förhoppningen är att det ska sprida sig även till Ystads kommun.
- Utbildningsförvaltningen utreder även möjligheten om allmänheten skulle kunna samutnyttja skolskjutsen, det kräver dock att säkerhet säkerställs för eleverna.
- Finns det möjligheter för samåkning, kan man använda digitala lösningar såsom skjutsgrupp-appen? Byalaget svarar att det är en intressant tanke, att samåkning idag mest sker via de etablerade kontakter, men det vore intressant att undersöka hur man kan strukturera upp det på annat sätt.

Önskemål om cykel- och gångstig till Svarte skola

Det finns behov av en cykel- och gångstig mellan Snårestad och Svarte skola, det hade precis som när det gäller kollektivtrafik bidragit till större rörelsefrihet och självständighet för barn. Svarte växer dessutom norrut.

- Kommunen håller nu på att ta fram en ny cykelplan där man prioriterar vilka nya cykelvägar som man ska lyfta gentemot Region Skåne. Byalagen i kommunen har fått en enkät för att kunna ge inspel kring vilka behov som finns på landsbygden.
- Om Region Skåne och kommunen skulle välja att prioritera sträckan är det en lång process för att få till cykelvägar på statliga vägar. I regel tar det ca 7 år om allt går som det ska och om det finns finansiering.

Det har funnits en plan gällande supercykelväg mellan Ystad och Skurup, kan den komma att genomföras och skulle den kunna bidra till att knyta ihop Snårestad och Svarte?

- Kommunen känner inte till att det är planerat på att genomföra supercykelvägen i närtid. Supercykelvägarna är generellt prioriterade i västra Skåne som är mer tätbefolkat. Det är också troligast att man väljer att använda sig av befintliga cykelvägar ifall det skulle bli aktuellt.

Planer för det fd. ålderdomshemmet

Byalaget har fått se bilder på tänkt utveckling av det före detta ålderdomshemmet och undrar om kommunen vet något mer om hur processen ser ut.

Ystads kommun

- De ritningar som kom in var en ansökan om förhandsbesked, där förslaget var att tillföra sex nya hus samt att bygga om det befintliga. Bedömningen var dock att förslaget behövde utredas i en detaljplan.
- I en detaljplan tittar man på platsen utifrån fler olika aspekter, i detta fall fanns det behov av att studera exempelvis hur lutningen och infarten skulle hanteras.
- Nu har aktören i stället kommit in med ansökan om ett bygglov endast för komplementbyggnaden.
- Generellt är kommunen positiv till att tomten utvecklas, men det är ägarna som behöver driva fram frågan.
- Kommunen kan skicka över de allmänna handlingar som finns kring ärendet, så att byalaget får insyn i processen.

Idag är tomten förfallen, på tomten finns också ett bestånd av jättebjörnloka i anslutning till skolbussarna. Tas det någon hänsyn till att området är utpekad som en värdefull kulturmiljö vid inspektion?

- I somras fick kommunen in ett tillsynsärende på byggnaderna. Bedömningen var att de inte var i så dåligt skick att man enligt lag kan ingripa med åtgärdsföreläggande. Vid tillsynen hanterades dock endast byggnaden, då det var den som var anmäld.
- Det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för invasiva arter, men vad kommuner känner till agerar de i dagsläget inte.
- Det finns inte någon koppling mellan lagrummen för värdefull kulturmiljö och de krav som ställs om att fastighetsägare ska hålla tomter i vårdat skick, som gör att kommunen kan agera skarpare i denna typ av miljöer.

Framtida planer/visioner för Snårestad.

I kommunens översiktsplan pekas ett nytt bostadsområde ut i västra Snårestad på jordbruksmark. Samtidigt är det flera som blivit nekade att bygga ut enstaka villor på åkermark – hur går det ihop?

- Det är i översiktsplanen som avvägningarna mellan olika allmänna intressen görs. Enligt miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse, vilken enstaka bebyggelse inte är. Om man däremot prövar en detaljplan för ett större område, som dessutom har stöd i översiktsplanen så kan detta betraktas som ett väsentligt samhällsintresse.
- Myndighetsnämnden, som är den nämnd som beslutar om bygglov, är ofta positiv till att besluta om positivt förhandsbesked eller bygglov för enstaka villor på landsbygden. Men även om kommunen skulle

Ystads kommun

bevilja ett bygglov, så håller det ofta inte vid en överprövning hos Länsstyrelsen, just eftersom det ofta kan strida mot miljöbalken.

- Kommunens initiala vilja är uttryckt i översiktsplanen, men i och med att man inte gav planbesked för området har kommunen bytt viljeinriktning. Kommunens tillvägagångssätt i Snårestad är därför att i dagsläget endast bevilja försiktig förtätning.

Sammanfattning

Frågor för Ystads kommun att ta vidare efter byträffen:

- Kultur- och fritidsförvaltningen tar med sig frågan om hur man kan stötta i att öka samnyttjandet av byahuset.
- Att till Trafikverket framföra byalagets önskemål om hastighetssänkande åtgärder på Snårestadsvägen samt behovet av belysning på Snårestads bygata
- Påtala fortkörningen av kommunens bilar för ansvariga.
- Skicka över allmänna handlingar om planerna för det fd. ålderdomshemmet.
- Löpande påtala behovet av en fungerande kollektivtrafik på landsbygden till Skånetrafiken.

Frågor för byalaget att ta vidare efter byträffen:

- Återkomma till kultur- och fritidsförvaltningen, resp. samhällsbyggandsförvaltningen för att få stöd i ansökan till kommunala bidrag.
- Söka bidrag från andra bidragsgivare.
- Besvara kommunens enkät om cykelplanen.
- Undersöka lösningar för att organisera samåkning i orten.